

Emanet – definicija, obaveznost i područja primjene (Meka)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

21. redžeb 1445. po Hidžri / 2. februar 2024.

Hvala Allahu, Koji je naredio da se ispunjavaju emaneti, odnosno preuzete obaveze, i Koji je upozorio one koji ih pronevjeravaju, i Koji upućuje na Pravi put. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, na dobroti, plemenitosti, darežljivosti i blagodarnosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Dobročinitelja, Blagog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, Koji je pozivao Allahovom zadovoljstvu i vječnoj sreći Njegovih robova u džennetima uživanja. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, nosioce dobrote i bogobojažnosti, sljedbenike ispravnog puta i velikog dobra, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, odazovite se i pokorite se Njemu, i sjećajte se susreta s Njim, i stajanja i obračuna pred Njim. Pripremite odgovore za pitanja koja će vam biti predložena, i neka vas ne zavede život na ovom svijetu i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.

O muslimani, vječna sreća, pobjeda i spas bogobojažnih i sljedbenika Pravog puta nalazi se u zadovoljstvu Gospodara svjetova, počasti koju im On ukazuje, najljepšoj nagradi, dobročinstvu i blagosti, a zasnovana je na izvršavanju dužnosti koje je On propisao, strogo naredio Svojim robovima i svim Svojim stvorenjima, a one su naznačene u riječima Uzvišenog: "Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobožali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomislen." (El-Ahzab, 72) Čovjek je nepravedan prema sebi kada griješi prema Gospodaru i ne izvršava Njegove naredbe, a

lahkomislen je jer nije u potpunosti svjestan posljedica svoje neodgovornosti i kazne za neispunjenje preuzetog emaneta i neizvršenje naredbi i zabrana.

Jedan od emaneta, koji je čovjek dužan ispuniti i postupati u skladu s njim, jeste emanet tijela, organa koje mu je Allah podario i potčinio, da izvršavaju njegove naredbe, ostvaruju njegove želje i vode ga ka cilju, a i ispunit će ga tako što će ih koristiti samo u onome čime je njegov Gospodar zadovoljan, u izvršavanju Njegovih naredbi i ostavljanju Njegovih zabrana, izbjegavanju svega što izaziva Njegovu srdžbu i izlaže ga Njegovoj kazni. Ako organe, koji su mu potčinjeni, bude koristio u grijешenju prema Allahu, ili kao sredstvo za činjenje loših i zlih djela, koja izazivaju Allahovu srdžbu i kaznu, iznevjerio je taj emanet i "požnjet" će propast i kajanje na Dan kada će protiv njega svjedočiti njegovi organi. "Na Dan kada protiv njih budu svjedočili jezici njihovi, i ruke njihove, i noge njihove za ono što su radili. Toga Dana Allah će ih kazniti kaznom koju su zaslužili i oni će saznati da je Allah, doista, oličena istina." (En-Nur, 24–25)

O vjernici, iako emanet, prema klasičnim definicijama, predstavlja čuvanje povjerenih stvari, koje ljudi ostavljaju jedni kod drugih, i njihovo vraćanje vlasnicima u stanju u kakvom su preuzete, bez ikakvih nedostataka, pokoravajući se tako Allahovoj naredbi kojom se propisuje vraćanje povjerenih stvari njihovim vlasnicima, u riječima Uzvišenog: "Allah vam zapovijeda da ispunite preuzete emanete (vratite ih njihovim vlasnicima)" (En-Nisa, 58), a i shodno hadisu koji je zabilježio Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: "Koji god čovjek uzme imetak s namjerom da ga vrati, Allah će mu pomoći da ga vrati, a ko uzme imetak s namjerom da ga upropasti, Allah će njega upropastiti", ipak bi se moglo reći da je njegovo značenje općenitije i šire od toga i obuhvata mnoga područja ljudskog života. Tako, recimo, čovjek ima emanet prema sebi, koji se ogleda u preciznom i odgovornom izvršavanju povjerenih dužnosti ili zadataka, što opet zahtijeva iskrenost u poslu i njegovo kvalitetno, stručno i profesionalno obavljanje, kontinuitet, kontrolu, stručno usavršavanje, pravilno upravljanje talentima, zapošljavanje odgovarajućih kadrova, odgovorno raspolaganje resursima i njihovo čuvanje od nanamjenske upotrebe i sl. Allah,

džellešanuhu, pohvalio je one koji se brinu o preuzetim emanetima i iskreno su predani svojim zadacima, i obećao im je da će ih uvesti u Džennet, Kuću počasti. Uzvišeni kaže: "... i oni koji povjerene im emanete budu čuvali i obaveze svoje ispunjavali, i oni koji dug svjedočenja svoga budu izvršavali, i oni koji molitve svoje budu revnosno obavljali – oni će u džennetskim baščama biti počašćeni." (El-Mearidž, 32–35)

O vjernici, sastavni dio emaneta je da čovjek ne koristi svoju poziciju i funkciju za ostvarivanje lične koristi ili koristi nekog svog bližnjeg, poznanika ili prijatelja, kao što to rade oni kojima pozicija služi za uvećanje ličnog bogatstva, na nedozvoljen način i zabranjenim sredstvima, poput mita, i drugih oblika zloupotrebe položaja. Sve ovo smatra se pronevjerom emaneta koji mu je povjeren i koji je dužan čuvati i brinuti se o njemu, i spada u nezakonitu dobit, utaju, "gulul", u vezi s kojom je prenesena žestoka prijetnja u hadisu koji su zabilježili Ebu Davud u Sunenu i Ibn Huzejma u Sahihu, s vjerodostojnim lancem, od Burejde ibn Husajba el-Eslemija, radijallahu anhu, a u kojem se kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Koga postavimo na neku poziciju, i damo mu platu za to, sve što uzme, mimo toga, je gulul, utaja." Uzvišeni kaže: "A onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti." (Ali Imran, 161)

Buhari i Muslim bilježe od Ebu Humejda es-Saidija, radijallahu anhu, da je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zadužio je čovjeka iz Ezda, po imenu Ibn Lutbijja, za prikupljanje zekata. Kada se vratio s dužnosti, rekao je: 'Ovo je vaše, a ovo je poklon meni.' Čuvši ove njegove riječi, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber, zahvalio Allahu i pohvalio Ga, a zatim je rekao: 'Šta je onima koje pošaljem da prikupe zekat, a onda oni dođu i kažu: 'Ovo je vaše, a ovo je poklon meni'? Zašto nisu sjedili u kući svoga oca ili majke i čekali da im neko nešto pokloni?'"

U emanet, koji je obaveza čuvati, ubrajaju se razgovori i sijela na kojima se kazuju tajne i povjerljive informacije. Ono o čemu se razgovara u zatvorenom i ograničenom

krugu ljudi nije ispravno iznositi u javnost i širiti među ljudima, jer to može imati dalekosežne posljedice i uzrokovati veliki nered.

Zabranjeno je i otkrivanje tajni koje nam je neko povjerio, a posebno ako je to tajna između muža i žene. Prenošnje bračnih tajni je pronevjera emaneta, zbog velikog zla i štete koja se time uzrokuje i zato je ova vrsta tajne jedan od najvećih emaneta kod Allaha, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio imam Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Jedan od najvećih emaneta kod Allaha na Sudnjem danu jeste tajna koju žena povjeri mužu, pa je on proširi."

Bojte se Allaha, čuvajte i ispunjavajte emanete koji su vam povjereni, bez obzira na to da li se radi o Allahovim pravima, farzovima i vadžibima, ili ljudskim pravima, kao što su polozi, ugovori i druge transakcije. Čuvanje i ispunjavanje emaneta dokaz je imana, iskrenosti i bogobožnosti. Euzu billahi mineš-šejtanir-radžim: "O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte." (El-Enfal, 27)

O vjernici, u hadisu koji je zabilježio imam Ahmed u Musnedu, s vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, bilježi se da je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije održao govor a da nije rekao: "Nema vjere onaj ko nema emaneta, i nema vjere onaj ko se ne drži ugovora i dogovora."

O vjernici, zaista onoga ko se "okiti" svojstvom pronevjere emaneta čeka ružan i strašan završetak, i to nikako ne treba gubiti iz vida, potcjenjivati ga i ustrajavati u njemu.

Emanet u islamu ima široko značenje i obuhvata sve aspekte života: prati nas u našem odnosu prema Stvoritelju, odnosu prema porodici i društvu u kojem živimo i radimo.

Sljedeće su obaveze prema emanetu: osjećaj odgovornosti za svaku povjerenu stvar i svijest da će se za nju polagati račun pred Gospodarom, kao što se navodi u hadisu da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svi ste vi pastiri i odgovarat ćete za svoje stado. Vladar je pastir i odgovarat će za svoje stado, čovjek je pastir u

svojoj porodici i odgovarat će za svoje stado, žena je pastirica u kući svog muža i odgovarat će za svoje stado, sluga je pastir u imetku svoga gospodara i on će odgovarati za svoje stado." (Buhari)

Sve blagodati koje nam je Allah podario i kojima nas je opskrbio jesu emanet, povjerena stvar u našim rukama, i nikako nam ne priliči da se poigravamo s njima. Čula kojima nas je Allah obdario su emanet, bračni drug, imetak i djeca, sve što je drago našim srcima, sve je to emanet, i obaveza je sve to koristiti u pokornosti Allahu i postizanju Njegovog zadovoljstva, i ni u čemu od toga ne smijemo skrenuti s ispravnog puta, koji Allah želi, koji je naredio i podstakao da se slijedi. Bojte se Allaha i dobro čuvajte svoje emanete i ispunjavajte ih da biste imali sretnu završnicu, sačuvali se kazne i postigli Allahovo zadovoljstvo i ljubav.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

